

Nr 163.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 november 1907 (nr 117) om frihamn, m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1:o förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 november 1907 (nr 117) om frihamn,

2:o förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 20 december 1912 (nr 351) om frilager.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Nils Wohlin.

Förslag

till

förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 november 1907 (nr 117) om frihamn.

Härigenom förordnas, att § 1, § 2 mom. 2, § 18 mom. 2, § 19 mom. 2 och § 22 i förordningen den 15 november 1907 (nr 117) om frihamn skola, § 2 mom. 2 i nedan intagna del, erhålla följande ändrade lydelse:

§ 1.

I stapelstad, varest centraltullkammare eller tullkammare finnes, eller, där lokala förhållanden det betinga, i närheten av sådan stapelstad må, efter särskilt tillstånd av Konungen, inrättas sådan under tullverkets uppsikt och bevakning stående, till allmänt bruk för handelsrörelse och industriell verksamhet avsedd anstalt, benämnd frihamn, varom i denna förordning stadgas.

Frihamn, som skall utgöras av ett till sina gränser noga bestämt område, omfattande dels hamn med anstalter för fartygs lossning och lastning, dels ett därintill beläget, genom hägnad från vidliggande mark avspärrat landområde med byggnader och upplagsplatser, skall i fråga om tull- och tillverkningsavgifter ävensom beträffande tillämpningen av gällande bestämmelser angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning anses såsom utrikes ort; och skola såväl fartyg som gods inom frihamn icke vara underkastade vidare tillsyn från tullverkets sida, än som erfordras för utövande av kontroll å efterlevnaden av de angående frihamn meddelade allmänna eller särskilda föreskrifter. Till frihamn från inrikes ort inkomna varor skola i fråga om rätt till restitution av tull- och tillverkningsavgifter ävensom till befrielse från tullavgift samt i övrigt i tullhänseende betraktas såsom från riket utförda samt således vid återinförsel behandlas lika med annat gods, som från frihamn införes.

§ 2.

2. Vid frihamn — — — särskild bevakning.

Vederbörande tulltjänsteman äger, där han anser anledning därtill förefinnas, låta å envar, som lämnar frihamnen, verkställa kroppsvisitation i den ordning lagen om straff för olovlig varuinförsel föreskriver.

§ 18.

2. Landvägen kan gods från frihamn införas:

för utförsel sjövägen från den stapelstad, i eller vid vilken frihamnen

är belägen, till utrikes ort eller annan svensk frihamn, ävensom landvägen till Norge;

för omedelbar transitförsändning antingen till annan ort, som åtnjuter transitupplagsrätt eller där tullanstalt anordnats för tullklarering av järnvägstrafik vid tullområdets landgräns, eller till annan svensk frihamn eller ock för försändning i oförtullat skick under postverkets kontroll;

för intagning å frilager eller för uppläggning å nederlag på samma ort; samt

efter förtullning.

§ 19.

2. Varor, beträffande vilka i tulltaxan är angivet, att tullen skall beräknas efter verkliga nettovikten med tillägg av visst emballage, må icke från frihamn uttagas för förtullning, för uppläggning å nederlag eller för försändning i oförtullat skick till inrikes ort, med mindre de äro emballerade på sådant sätt, som eljest vid införsel av enahanda varor är brukligt.

§ 22.

Innehavare av byggnad, magasinrum eller upplagsplats inom frihamn, som blivit förvunnen till förbrytelse, varom i § 21 sägs, have för alltid förverkat rätt att inom frihamn eller frilager innehava eller begagna byggnad, magasinrum eller upplagsplats och vare skyldig att genast utrymma sitt lager.

Lag samma vare ock om den, som blivit förvunnen till olovlig varuinförsel.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1930.

Förslag
till
förordning angående ändring i vissa delar av förordningen
den 20 december 1912 (nr 351) om frilager.

Härigenom förordnas, att § 1 mom. 1, § 2 mom. 2, § 19 mom. 1 och 3 samt § 21 i förordningen den 20 december 1912 (nr 351) om frilager skola, § 2 mom. 2 och § 21 i nedan intagna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

§ 1.

1. I stad, varest centraltullkammare eller tullkammare finnes, eller, där lokala förhållanden det betinga, i närheten av sådan stad må, efter särskilt tillstånd av generaltullstyrelsen, inrättas sådana under tullverkets uppsikt och bevakning stående, till allmänt bruk för handelsrörelse och industriell verksamhet avsedda anstalter, benämnda frilager, varom i denna förordning stadgas.

Till frilager kan avses viss byggnad eller visst område med byggnader och upplagsplatser, som genom hägnad eller annorledes avspärrats från vidliggande byggnader och område. Å frilager må varor, på sätt och under de villkor, denna förordning innehåller, utan att undersökas eller tullbehandlas, intagas samt uppläggas, ompackas, delas, bearbetas och i övrigt behandlas, som om de befunne sig utanför rikets tullgräns. Varor, som från inrikes ort intagits å frilager, skola i fråga om rätt till restitution av tull- och tillverkningsavgifter ävensom till befrielse från tullavgift anses såsom ur riket utförda och vid uttagning från frilagret behandlas lika med direkt från utlandet å frilager intaget gods.

§ 2.

2. Varje utgång — — — sådan utgång.

Vederbörande tulltjänsteman äger, där han anser anledning därtill förefinnas, låta å envar, som lämnar frilagret, verkställa kroppsvisitation i den ordning lagen om straff för olovlig varuinförsel föreskriver.

§ 19.

1. Gods kan från frilager uttagas:
för utförsel till utrikes ort eller sjövägen till svensk frihamn å annan ort;
för försändning sjövägen eller landvägen till annan ort, där centraltullkammare eller tullkammare finnes;

för utförsel landvägen till frihamn;
för överflyttning till annat frilager eller för uppläggning å nederlag å
samma ort; samt
efter förtullning.

3. Varor, beträffande vilka i tulltaxan är angivet, att tullen skall beräknas efter verkliga nettovikten med tillägg av visst emballage, må icke från frilager uttagas för förtullning, för uppläggning å nederlag eller för försändning i oförtullat skick till inrikes ort, med mindre de äro emballerade på sådant sätt, som eljest vid införsel av enahanda varor är brukligt.

§ 21.

Frilagershavare, som — — — sitt lager.

Lag samma vare ock om den, som blivit förvunnen till olovlig varuinförsel.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1930.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wohlin, anmäler efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet fråga angående vissa ändringar i förordningen den 15 november 1907 (nr 117) om frihamn och förordningen den 20 december 1912 (nr 351) om frilager samt anför därvid: Sedan Kungl. Maj:t i proposition den 8 februari 1929, nr 65, föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till tulltaxeförordning jämte därvid fogade tulltaxa och taratariff, anmodades generaltullstyrelsen att, efter samråd med kommerskollegium, inkomma med förslag till de ändringar i förordningen den 15 november 1907 (nr 117) om frihamn, som föranleddes av de med propositionen framlagda förslagen eller till vilkas företagande samtidigt därmed anledning eljest syntes föreligga.

Generaltull-
styrelsen.

I sitt i anledning härav avgivna utlåtande den 18 februari 1929 har generaltullstyrelsen — jämte det styrelsen överlämnat yttranden av tulldirektören i Stockholm och tullförvaltningen i Stockholms frihamn — efter samråd med kommerskollegium anfört följande:

Frihamnsförordningen innehåller i § 19 mom. 2, sådant momentet lyder enligt förordning den 18 september 1916 (nr 545), stadganden avsedda att förebygga, att varor, beträffande vilka vid införsel från utrikes ort är i tulltaxan bestämt, att vid tullens beräkning viktens å visst emballage därtill skall tilläggas varans nettovikt, införas från frihamn i lättare emballage än det, vari det är möjligt införa dem från utrikes ort, eller helt och hållet befrias från emballage och att därigenom en del av det för varan bestämda tullbeloppet undandrages statsverket. Mot uttagning från frihamn för uppläggning å nederlag av varor av dylikt slag, vilka icke äro emballerade på sådant sätt, som eljest vid införsel av enahanda varor är brukligt, är i författningsrummet meddelat ovillkorligt förbud, medan för uttagning av berörda slag av varor för förtullning endast begränsat förbud är stadgat, i det att förbudet icke gäller för de fall, där mot vikten av sedvanligt emballage svarande höjning i tullsatsen för varan finnes bestämd i tulltaxan. I det förslag till tulltaxa, som med förenämnda proposition förelagts årets riksdag, återfinnas emellertid icke bestämmelser av sistberörda innebörd. De hittillsvarande bestämmelserna, vilka mycket sällan kommit till tillämpning, hava nämligen ansetts kunna utan

olägenhet avvaras. Vid sådant förhållande skulle ovillkorligt förbud inträda jämväl för uttagning från frihamn för införsel i landet efter förtullning av ifrågavarande slag av varor i annan än eljest bruklig emballering. Härav liksom ock till följd av en i nyssnämnda förslag ifrågasatt omläggning av sättet för angivande av att visst emballage skall inräknas i tullvikten påkallas vissa redaktionella jämkningar i förenämnda § 19 mom. 2 i frihamnsförordningen.

Samtidigt med berörda jämkningar torde i ett hänseende ett förtydligande av samma författningsrum böra vidtagas. Bestämmelserna om förbud mot uttagning från frihamn för uppläggning å nederlag eller förtullning av vara av ifrågavarande slag, som är emballerad annorledes än eljest är brukligt, måste, såvida syftet med desamma skall kunna fullt ernås, tydligen så tillämpas, att förbudet kommer att upprätthållas beträffande varan, även om densamma för uppläggnings å nederlag eller förtullningen försändes i oförtullat skick till annan ort inom riket. Denna sin uppfattning har på förekommen anledning styrelsen delgivit tullmyndigheterna genom cirkulär den 13 oktober 1920 (Tullverkets författningsamling nr 380 år 1920). Ur praktisk synpunkt och då det givetvis är av lika vikt att förhindra sådan tillämpning av ifrågavarande bestämmelser, att varan med i frihamnen förändrat emballage försändes i oförtullat skick, exempelvis genom transitering, till annan stad och där upplägges på transitupplag för att sedermera därifrån förtullas, torde det bliva lämpligast i detta sammanhang omredigera förevarande § 19 mom. 2 sålunda, att varor av omförmält slag icke må från frihamn uttagas vare sig för uppläggning å nederlag eller förtullning eller för försändning i oförtullat skick till inrikes ort.

Det må här anföras, att styrelsen såväl vid omformuleringen av nämnda författningsrum som ock vid granskningen av frihamnsförordningen i övrigt ansett det i regel icke för närvarande vara behövt eller med hänsyn till den nuvarande avfattningen av därtill anslutna följdförfattningar ens önskligt att vidtaga sådana ändringar, som blott avse ett överförande till frihamnsförordningen av de nya beteckningar, vilka blivit med 1927 års tullstadga införda för åtskilliga förfaranden m. m. i tullhänseende.

Emellertid torde vid detta tillfälle en del andra smärre jämkningar, som ej äga egentligt samband med den föreslagna nya tulltaxeförordningen, lämpligen böra vidtagas i några paragrafer i frihamnsförordningen.

§ 1 första stycket innehåller bestämmelse, att frihamn må kunna inrättas i stapelstad, »varest tullkammare under tullförvaltares överinseende finnes». Då numera detta uttryck icke längre är tillämpligt på vare sig Stockholm, Göteborg eller Malmö, där centraltullkammare under tulldirektörs chefskap anordnats, och då vidare i övrigt ej finnes någon tullkammare, som icke står under tullförvaltares överinseende, läser uttrycket böra utbytas mot »varest centraltullkammare eller tullkammare finnes».

Det i sista stycket av paragrafen på två ställen förekommande ordet »sockerskatt» torde, även om sockerskatten förklaras skola upphöra att utgå, böra tills vidare kvarstå, såvida ett av styrelsen i annat sammanhang avgivet förslag om bibehållande av rätten till restitution av sådan skatt även efter tiden för nya tulltaxeförordningens ikraftträdande godtages.

I § 2 mom. 2 sista stycket är medgiven rätt för vederbörande tulltjänsteman att, där han anser anledning därtill förefinnas, låta å envar, som läm-

nar frihamnen, »verkställa kroppsvisitation i den ordning tullstadgan föreskriver, dock utan att vara underkastad påföljd, i händelse underslev finnes icke hava ägt rum». Den ordning, i vilken tulltjänsteman äger verkställa kroppsvisitation, är icke längre reglerad genom bestämmelser i tullstadgan utan genom föreskrifter i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel, och påföljd för tulltjänsteman, i händelse vid kroppsvisitation underslev finnes icke hava ägt rum, är icke numera stadgad. Förevarande moment torde därför böra i berörda hänseenden omredigeras.

Det i § 14 första stycket (paragrafens nuvarande lydelse enligt förordning den 18 september 1916, nr 545) förekommande uttrycket »proviantartiklar och andra skeppsförnödenheter» torde till vinnande av bättre överensstämmelse med motsvarande beteckningar i 5 § h) och k) i förslaget till tulltaxeförordning och åtskilliga ställen i gällande tullstadga lämpligen böra utbytas mot »förnödenhets- och proviantartiklar för fartyg».

§ 18 mom. 2, sådant författningsrummet lyder enligt förordning den 16 juli 1919 (nr 448), medger införsel landvägen av gods från frihamn bland annat för omedelbar transitförsändning »till annan stad, som åtnjuter transitupplagsrätt». Då numera annan ort än stad kan med tillämpning av 171 § i tullstadgan tillerkännas transitupplagsrätt och för övrigt i två fall redan äger sådan rätt och då vidare ifrågavarande slag av försändning (transitering) må enligt 180 § i tullstadgan ske jämväl till ort, där tullanstalt anordnats för tullklarering av järnvägstrafik vid tullområdets landgräns, synes förevarande § 18 mom. 2 böra underkastas viss omredigering till ernående av överensstämmelse med tullstadgans åberopade bestämmelser om transitering från en ort till annan inom tullområdet. Någon anledning att bibehålla en på angivet sätt mera inskränkt rätt till transitering — eller, som det efter vad ovan nämnts tills vidare fortfarande borde betecknas, »omedelbar transitförsändning» — landvägen från frihamn än eljest landvägen torde knappast kunna nöjaktigt motiveras.

Orden »eller till fri disposition» i samma moment torde, då numera utbekommande av gods till fri disposition innefattas i begreppet »efter förtullning», kunna utgå. Enligt 8 § i tullstadgan förstås nämligen med »förtullning» tullklarering, varigenom gods med tillämpning av tulltaxan jämte dithörande stadganden helt frigöres från tullverkets befattning. Någon olägenhet med hänsyn till avfattningen av till förevarande paragraf i frihamnsförordningen anslutna stadganden lär icke vara att befara genom en sådan ändring.

Sista stycket i § 22, sådan paragrafen lyder enligt förordning den 20 december 1912 (nr 352), stadgar vissa påföljder för den, som blivit förvunnen till »olovlig varuinförsel, enligt vad i tullstadgan sägs». Bestämmelserna om olovlig varuinförsel återfinnas numera icke i tullstadgan utan i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel samt i lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken senare lag dock har begränsad giltighetstid. Ifrågavarande del av § 22 lär därför böra så ändras, att orden »enligt vad i tullstadgan sägs» uteslutas.

Den föreliggande anmodan till generaltullstyrelsen att inkomma med förslag till författningsändringar avser endast förslag till ändringar i förordningen om frihamn. Styrelsen tillåter sig likväl i detta samman-

hang fästa uppmärksamheten å att vissa jämkningar i den med nämnda förordning närbesläktade förordningen den 20 december 1912 (nr 351) om frilager synas vara önskvärda. Berörda jämkningar motsvara i flertalet fall de ovan ifrågasatta ändringarna i frihamnsförordningen och vila på i stort sett samma grunder som dessa senare. De torde därför kunna härefter omnämnas utan att särskild motivering samtidigt anføres.

I § 1 mom. 1 första stycket böra orden »varest tullkammare under tullförvaltares överinseende finnes» utbytas mot »varest centraltullkammare eller tullkammare finnes».

I § 2 mom. 2 sista stycket böra orden från och med »tullstadgan föreskriver» till och med »ägt rum» ersättas med »lagen om straff för olovlig varuinförsel föreskriver».

I § 19 mom. 1, sådant momentet lyder enligt förordning den 16 juli 1919 (nr 449), bör uttrycket »för försändning sjövägen eller landvägen till annan stad, där tullkammare under tullförvaltares överinseende finnes» ändras till »för försändning sjövägen eller landvägen till annan ort, där centraltullkammare eller tullkammare finnes», varjämte de i slutet av momentet förekommande orden »eller till fri disposition» böra utgå.

§ 19 mom. 3, sådant momentet lyder enligt förordning den 18 september 1916 (nr 546), bör avfattas i överensstämmelse med den ovan tillstyrkta nya lydelsen av § 19 mom. 2 i frihamnsförordningen.

I § 21 sista stycket böra orden »enligt vad i tullstadgan sägs» uteslutas. Förslag till förordningar, innefattande de av generaltullstyrelsen sålunda ifrågasatta ändringarna i förordningarna om frihamn och om frilager närläggas härjämte.

De blivande författningarna i ämnet böra träda i kraft samtidigt med nya tulltaxeförordningen. Särskilda övergångsbestämmelser torde icke vara erforderliga.

Jag ansluter mig i huvudsak till generaltullstyrelsens uppfattning i fråga om de ändringar, som nu böra företagas i förordningarna om frihamn och frilager. I sammanhang med framläggande förut i dag av förslag om upphävande från och med den 1 januari 1930 av förordningen den 15 maj 1925 (nr 117) angående restitution av sockerskatt eller befrielse från sådan skatt för socker, som använts vid tillverkning av exportvaror, har jag emellertid förordat, att restitution av sockerskatt ej skall beviljas med avseende å vara, som utföres efter utgången av år 1929. Det synes mig därför lämpligt, att det i § 1 andra stycket av frihamnsförordningen samt i § 1 mom. 1 andra stycket av frilagersförordningen förekommande ordet »sockerskatt» utgår. Vidare har jag ansett mig icke böra biträda generaltullstyrelsens förslag om företagande av en redaktionell ändring i § 14 första stycket i frihamnsförordningen. Den omständigheten att det i sagda stycket förekommande uttrycket »proviantartiklar och andra skeppsförnödenheter» icke fullt överensstämmer med motsvarande beteckningar i 5 § h) och k) i förslaget till tulltaxeförordning och på åtskilliga ställen i tullstadgan synes mig — vid det förhållandet att med de olika uttrycken uppenbarligen åsyftas samma slags varor — icke utgöra tillräckligt skäl för företagandet av den av generaltullstyrelsen förordade ändringen.

I enlighet med vad jag sålunda anfört har författningsförslag upprättats.

*Departements-
chefen.*

Föredraganden uppläser härefter dels förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 november 1907 (nr 117) om frihamn dels ock förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 20 december 1912 (nr 351) om frilager samt hemställer att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Yngve Ericsson.